

In zo'n dorp wil ik niet wonen,

zei de boer. 'Maar we kunnen hier toch niet weg', zei de boerin. 'Dan moet het dorp maar veranderen', zei de boer.

Langedijk is rijk aan vrijwilligers. Mensen komen hier voor elkaar op, helpen een handje. Twee organisaties op het gebied van welzijnswerk voor ouderen en jeugdwerk coördineren het merendeel van zorg en begeleiding in Langedijk: De Wering en Wonen Plus Welzijn (WPW). Met in totaal 11 professionals (5,5 FTE's) bereikt hun zorg ca. 2.500 Langedijker inwoners. Daarvoor zijn zo'n 350 vrijwilligers in de weer. Die kunnen hun werk alleen maar doen als er een organisatie achter zit die het werk verdeelt, vervanging wegens ziekte of vakantie regelt, moeilijke problemen zelf oppakt en zo nu en dan een luisterend oor voor de vrijwilligers heeft. Wij spraken met Irene Ruijter, medewerkster van WPW, en Ina Wicherink, vrijwilligster bij diezelfde organisatie. Wij hadden het over de gevolgen die bezuinigingen op subsidies zullen hebben op hun werk, en dus ook op degenen die daarvan afhankelijk zijn. Dat kunnen wij allemaal zijn.

Mevrouw ten Wolde* is na het overlijden van haar man vereenzaamd. Ze eet slecht en komt nauwelijks buiten. De burens springen wel eens bij maar houden dat niet vol. Ze brengen mevrouw Ten Wolde in contact met Tafeltje-dekje. Nu krijgt ze iedere dag een warme maaltijd thuis bezorgd. De vrijwilligster die het eten brengt maakt altijd even een praatje. Zij zorgt ook dat mevrouw ten Wolde op een lijst voor een telefooncirkel wordt gezet. Nu krijgt ze iedere dag een belletje van een andere deelnemer, en ze belt er zelf ook weer één. WPW zorgt elke dag dat de telefooncirkel wordt opgestart en de lijst actueel blijft. Zo krijgt mevrouw ten Wolde een gevoel van veiligheid en vriendschap. Bij één van de deelnemers is ze al eens een kopje thee wezen drinken. Zonder WPW lukt dit niet.

De meeste vrijwilligers zijn ook de jongsten niet meer, maar zij willen graag nog iets nuttigs voor de maatschappij doen. WPW zorgt ervoor dat zij dit redelijk onbekommerd kunnen doen. Bij ziekte en vakantie zorgt WPW voor vervanging. De vrijwilligers kunnen zich helemaal op hun taak richten. WPW ondersteunt de vrijwilligers met training en intervisie. Zij zijn de oren en ogen van WPW naar buiten en weten dat er professionals klaar staan als zich onverwacht ergens een complex probleem voor doet. Dat pakt WPW dan op, en dat geeft ze een plezierig gevoel van rust. Zonder WPW lukt dit niet.

Meneer van Willigenburg* is 83 en woont nog altijd zelfstandig. Kleine huishoudelijke klusjes lukken nog wel, maar de tuin is hem letterlijk boven het hoofd gegroeid. WPW heeft een vrijwilliger voor hem gevonden die zijn gras maait en wat schoffelt en snoeit. Als het zo uitkomt doet hij ook wat boodschappen voor meneer van Willigenburg. Zo kan hij nog een hele tijd zijn zelfstandigheid behouden. Zonder WPW lukt dit niet.

WPW biedt via het Thuisabonnement een scala aan diensten aan huis waarvoor de deelnemer € 1,50 tot 3,50 per maand betaalt. De diensten lopen van kleine klussen in en om huis, instellen van computer, tv en telefoon, huishoudelijke hulp bij ziekte zoals de hond uitlaten, strijken, bibliotheekboeken

Namen met* zijn gefingeerde personages

De Burgerrekenkamer Langedijk | www.deburgerrekenkamerlangedijk.nl | deburgerrekenkamer@ziggo.nl |

@bartmuur

De Burgerrekenkamer is de externe, onafhankelijke, partijloze, professionele, kritische rekenkamer van Langedijk

omruilen et cetera. WPW regelt de 55+ bus, warme maaltijden, mantelzorgondersteuning, cursussen, activiteiten en voorlichtingsactiviteiten, ontmoetingsbijeenkomsten, ondersteuning bij wijk- en buurtactiviteiten. Een compleet overzicht vindt je op www.wonenpluswelzijn.nl.

Je kunt je niet voorstellen dat de gemeente, ónze gemeente, bereid is haar eigen fouten te compenseren door een mooi sociaal-maatschappelijk bouwwerk als dat van WPW en De Wering af te breken. Maar dat staat wel te gebeuren. Zonder dat er van beleid sprake is worden alle subsidies met 40% gekort. Het gevolg zal zijn dat de capaciteit met hetzelfde percentage terugloopt. WPW en de Wering kunnen straks simpelweg 40% minder begeleiding bieden. Vrijwilliger Ina Wicherink voorziet dat daardoor straks minder vrijwilligers hun werk minder efficiënt kunnen doen. Het zou zomaar kunnen dat niet 2.500 mensen maar nog maar 1.500 mensen hun nodige hulp blijven krijgen. Dat zijn dan 1000 mensen die niet meer zelfstandig kunnen functioneren. Dat kan zomaar in deze gemeente.

Het is nu 15 maanden geleden dat B&W liet weten dat er in 2015 € 1,2 miljoen zou moeten worden bespaard op subsidies. In september 2013 zou het nieuwe subsidie- en accommodatiebeleid worden vastgesteld. In diezelfde kadernota werd ook een besparing van € 0,6 miljoen in 2015, oplopend naar € 1,2 miljoen in 2017 op gemeentepersoneel aangekondigd. De stand van zaken is thans zo dat er geen nieuw beleid is vastgesteld, er van bezuinigingen op personeel vrijwel niets is te vinden en de bezuinigingen op subsidies bikkelhhard worden doorgevoerd. Dat doet deze gemeente zomaar.

Subsidies afbouwen is een kwestie van gezond verstand en fatsoen.

Wie het woud aan Langedijker subsidies overziet komt, net als de Burgerrekenkamer Langedijk, al gauw tot de conclusie dat hier sprake is van overdadige wildgroei. Ontstaan omdat men de boel heeft laten sloffen (lekker makkelijk) en ad hoc met gulle hand voor Sinterklaas heeft gespeeld. Zo snel mogelijk afbouwen dus en aan de burgers zelf overlaten wie men wel wil steunen en wie niet. Uiteraard onder gelijktijdig afbouwen van gemeentelijke heffingen. Zoals wethouder Jasper Nieuwenhuizen op de site van de VVD verzucht: ***eerst belasting heffen en vervolgens veel subsidie uitdelen is niet nodig, mensen kunnen zelf heel goed bepalen waar ze geld aan willen uitgeven..... We vragen in Langedijk bijna 100 euro per jaar meer aan de belastingbetaler dan in Heerhugowaard en ruim 200 euro meer dan in Alkmaar en dat terwijl de financiële positie erg slecht is.*** Woorden uit ons hart gegrepen. En bovendien: hij concludeert net als wij dat hier in Langedijk geld verkwist wordt.

Nu betekent "zo snel mogelijk" niets meer of minder dan dat het zo snel mogelijk gebeurt. Met de nadruk op "mogelijk". Als het overnight zou gebeuren en het hele sociaal-maatschappelijke bouwwerk stort in elkaar, dan is het dus niet mogelijk. En dat is precies wat hier staat te gebeuren. Dus dient dit heilloze voornemen losgelaten te worden. Omdat dat gewoon een kwestie van goed fatsoen en je gezond verstand gebruiken is. Iets waar wij de gemeente (lees: ambtenaren, B&W en eindverantwoordelijke toezichthoudende gemeenteraad) keer op keer aan moeten herinneren.

Eerst beleid, dan maatregelen.

Gedurende 15 maanden is B&W niet in staat geweest haalbare voorstellen aan de raad te presenteren, en gedurende 15 maanden heeft de raad dit voor zoete koek aangenomen. Waarmee het hele democratische stelsel zijn failliet heeft bevestigd. Na de verzuchting van PvdA-voorman Marcel Reijven "wat doen we hier eigenlijk" hebben wij de koe maar eens bij de hoorns gevat en zelf beleidsuitgangspunten en een eenvoudig subsidiestelsel op papier gezet. Wat B&W en de raad in 15 maanden niet kon deden wij in 2 weken. Beetje nadenken, beetje lezen, beetje overleggen, beetje schrijven. We hebben het naar de coalitie gestuurd. Wij zijn heel benieuwd naar hun reactie. De betreffende stukken zitten hierachter als bijlage.

Uitgangspunten subsidiebeleid Langedijk

Maatschappelijk belang

Subsidies worden alleen verstrekt als er sprake is van een groot maatschappelijk belang. Er moet een goede definitie zijn van het begrip maatschappelijk belang. Zelf aantonen is niet voldoende. Het moet ook op vastgestelde criteria beoordeeld kunnen worden. Dit om vriendjespolitiek en partijdigheid uit te sluiten.

Toegankelijkheid en betaalbaarheid

Als particulieren een organisatie oprichten met een maatschappelijk belang, houdt dit niet automatisch in dat er recht bestaat op subsidie. De organisatie voorziet in principe in haar eigen behoeften. Mocht de organisatie op een moment niet (meer) in staat zijn om zich zelf te bedruipen, dan kan er mogelijk een recht op subsidie ontstaan, mits *de activiteit een must is voor de gemeenschap en voor allen toegankelijk*. Toegankelijkheid houdt ook in betaalbaar. Het uitgangspunt moet zijn: als de inwoners het een must vinden, dan moeten ze er ook wat voor over hebben. Het moet echter niet zover gaan dat er op dit punt inkomenspolitiek gaat worden bedreven. Solidariteit ligt in eerste instantie binnen de organisatie (club) en pas in tweede instantie bij de overheid.

Noodzaak en betaalbaarheid

Noodzaak en betaalbaarheid dienen jaarlijks te worden afgewogen. Een zieltogende organisatie met slechts een paar leden moet niet door subsidie overeind worden gehouden. Het aantal deelnemers aan een organisatie speelt dus een rol.

De hoogte van de kosten van de organisatie, bijvoorbeeld als gevolg van noodzakelijke investeringen, kan een van de oorzaken zijn dat de leden dit niet uit eigen zak kunnen betalen. In dat geval kan subsidie, financiering of investering door de gemeente een oplossing zijn. De gemeente kan in de laatste twee gevallen rente en aflossing c.q. een marktconforme huurvergoeding vragen. Pas daarna kan besloten worden om (een deel van) de niet op te brengen exploitatiekosten te subsidiëren.

Organisaties (clubs) dienen in principe zelf alles te doen om zich staande te houden en hun continuïteit te waarborgen. Ook zorgt men zelf voor huisvesting. Voor bijvoorbeeld een sportclub houdt dit een zodanige contributiehoogte in dat dit niet zal leiden tot overmatig verlies van leden. Voor de enkele gezinnen die het echt niet op kunnen brengen dient de club primair zelf een oplossing te vinden. Solidariteit ligt in eerste instantie binnen de club. Een voedselbank, gericht op de minst draagkrachtigen van de samenleving, zal eerder een beroep op de totale gemeenschap (gemeente) moeten kunnen doen.

Huisvesting

- Als de gemeente huisvesting beschikbaar heeft, dan kan de gemeente besluiten dit te verhuren. Bij verhuur aan een organisatie dient een marktconforme prijs te worden gehanteerd. Deze prijs houdt geen verband met een eventuele subsidie, maar de huurkosten vormen een onderdeel van de kosten van de organisatie.
- De organisatie beslist geheel zelfstandig of zij de door de gemeente aangeboden huisvesting met de daarbij gevraagde huurprijs aanvaardt. De organisatie is immers verplicht om haar kosten zo laag als mogelijk te houden ten einde zichzelf te kunnen bedruipen. Het belang van een organisatie kan niet zijn om de gemeente, op kosten van de organisatie, van leegstaand onroerend goed af te helpen.
- Als de gemeente leegstaande locaties heeft of locaties bouwt, dan kan dat kosteloos worden aangeboden aan organisaties met een maatschappelijk nut en onvoldoende eigen inkomsten. Dit om verval door leegstand te voorkomen.

- Omdat de gemeente kosten maakt om een locatie te realiseren en in stand te houden, moet jaarlijks worden beoordeeld of er inmiddels ruimte is ontstaan om huur aan de gemeente te betalen. Er dient altijd gestreefd te worden naar het betalen van een marktconforme huur.

Algemene punten

- Bij elke uitwerking gelden steeds de vragen: wanneer is er sprake van maatschappelijk nut en wat zijn aanvaardbare kosten.
- Bij elke vorm van subsidie dient een relatie te bestaan tussen het aantal leden of gebruikers van de dienst en het subsidiebedrag.
- Als een organisatie haar activiteiten uitbreidt, heeft dit slechts invloed op de subsidie als die nieuwe activiteit afzonderlijk als maatschappelijke bijdrage is aangemerkt.
- Er is geen verband tussen subsidie en het in dienst hebben van medewerkers in loondienst. Het maatschappelijk belang en het aantal gebruikers van de diensten zijn bepalend.
- Er zijn gradaties in maatschappelijk belang. Noodzakelijke zorg voor bijvoorbeeld bejaarden, of het helpen beschikbaar stellen van voedsel aan hulpbehoevenden wegen zwaarder dan het bestaan van bijvoorbeeld een zangvereniging.
- Als de overheid zelf een activiteit ontwikkelt, dan is de overheid verantwoordelijk voor de financiering en de continuïteit. Als de overheid de uitvoering van deze activiteit overdraagt aan particulieren, dan blijft genoemde verantwoordelijkheid van de overheid bestaan.

Een nieuw en eenvoudig subsidiestelsel

1. Uitgangspunten

- 1.1. Subsidies worden alleen verstrekt als er sprake is van een groot maatschappelijk belang dat zonder financiële steun van de samenleving niet gediend kan worden.
- 1.2. Subsidies worden alleen verstrekt als de indieners aantoonbaar niet in staat zijn zelf de benodigde financiën bijeen te brengen.
- 1.3. Subsidies worden alleen verstrekt als de aanvraag gepaard gaat met harde doelstellingen te behalen binnen de subsidieperiode.
- 1.4. Subsidies worden alleen verstrekt na goedkeuring van de aanvraag, de financiële onderbouwing van de aanvraag, een deugdelijke begroting en harde doelstellingen.
- 1.5. Subsidies worden verstrekt voor een periode van 12 maanden, met een mogelijke verlenging van maximaal 2 x 12 maanden.
- 1.6. Subsidies mogen niet discrimineren, gelijke doelen worden gelijk behandeld. Bijvoorbeeld sportverenigingen.

2. Uitvoering

- 2.1. Een subsidie bestaat uit een bedrag van ten minste € 10.000 per jaar en betreft een maatschappelijk belang waarvan de materiële en immateriële baten dit bedrag vele malen overstijgt.
- 2.2. Een aanvraag voor subsidie wordt ondertekend door ten minste 3 initiatiefnemers. Deze initiatiefnemers staan middels hun ondertekening persoonlijk borg voor terugbetaling van ten onrechte toegekende en uitgekeerde subsidie.
- 2.3. Subsidieontvangers zijn zelf verantwoordelijk voor het huren of verwerven een van geschikte locatie.
- 2.4. Indien de gemeente een geschikte locatie beschikbaar heeft kan deze kosteloos worden gebruikt. Het kosteloos gebruik betreft hooguit 12 maanden of zoveel langer als de subsidie wordt verlengd.
- 2.5. Gebruikers van een kosteloze accommodatie zijn gehouden deze op eigen kosten te onderhouden. De gemeente kan gedwongen onderhoud opleggen en eventueel op kosten van de gebruiker laten uitvoeren.
- 2.6. De opzegtermijn voor de accommodatie bedraagt 12 maanden.
- 2.7. Gebruikers van kosteloze accommodaties hebben voorkeur voor het huren of kopen van de gebruikte accommodatie.

E-mail 14 augustus aan Dorpsbelang, VVD, CDA

Van: De Burgerrekenkamer Langedijk [<mailto:deburgerrekenkamer@ziggo.nl>]

Verzonden: donderdag 14 augustus 2014 9:48

Aan: coalitie

Onderwerp: subsidiebeleid Langedijk

Beste coalitie,

Veel dank voor de ruime tijd die we eergisteren aan de nijpende problematiek van de lokale subsidies konden besteden. De hele discussie in een paar regels samenvatten is een onmogelijke opgave, en het lijkt me ook niet nodig. Essentie was dat iedereen onderkent dat de bezuinigingen op de lokale subsidies zeer gevoelig liggen en dat het beter ware geweest als er eerst beleid was geweest en dan pas bezuinigingen. Waar onze meningen uiteen lopen is het punt dat de politiek zegt dat de bezuinigingen toch moeten worden doorgevoerd omdat het afgesproken en noodzakelijk is, en de Burgerrekenkamer stelt dat hoe dan ook eerst beleid moet worden geformuleerd en dan pas onomkeerbare besluiten worden genomen en uitgevoerd. Daarnaast blijft het voor ons onverteerbaar dat de gemeente niet verder komt dan bezuinigen op subsidies terwijl bijvoorbeeld het gemeentelijk apparaat buiten schot blijft.

Ons wordt wel eens verweten dat wij geen oplossingen zouden aandragen. Dat was en is niet zo, zeker op het vlak van subsidies hebben wij al heel wat suggesties gedaan. Het is ook helemaal niet zo gecompliceerd, iedere burger die een beetje nadenkt kan een eenvoudig subsidiebeleid formuleren. En eenvoudig moet het zijn. Bijgaand sturen wij jullie onze ideeën van beleidsuitgangspunten en subsidiestelsel. Ons voorstel is dat wij dit een keer met jullie bespreken, hier en daar wellicht wat aanvullen en/of nader uitwerken, en dat het dan zo spoedig mogelijk door de raad bekrachtigd wordt. In ieder geval nog voordat de begroting 2015 aan de orde komt. De coalitie zou er verstandig aan doen hier een paar constructieve leden van de oppositie te betrekken. Als jullie ons daarbij het voortouw laten nemen zijn we daar zo uit.

Het handige boekje van adviesbureau Necker van Naem "52 x gemeenteraad" wijdt uiteraard een stukje aan de kaderstellende rol van de raad. Hierbij een kopie daarvan. Er staat klip en klaar: de gemeenteraad bepaalt op hoofdlijnen het beleid van de gemeente. Daar voldoen ons simpel geformuleerde subsidiebeleid en -stelsel helemaal aan. Wij hopen spoedig een reactie van jullie te krijgen. Vanaf 8 september ben ik 4 weken weg, naar Italië. Voor die barista-cursus.

Met vriendelijke groeten,
De Burgerrekenkamer Langedijk

Bart Muurling

Kaderstellende rol van de gemeenteraad

2 / Kaderstellende rol

De gemeenteraad bepaalt op hoofdlijnen het beleid van de gemeente. De kaderstellende (ook wel sturende) rol van de raad is, naast de volksvertegenwoordigende en controlerende rol, één van de drie rollen van het gemeenteraadslid.

Dat kaderstellen een breed en ambigu begrip is, blijkt wel uit wat de wet erover zegt. In de wet staan alleen de verordenende en budgettaire bevoegdheden van de raad genoemd. Op basis van de verordenende bevoegdheid kan de raad de gemeentelijke verordeningen (=regelgeving) vaststellen. De budgettaire bevoegdheid geeft de raad het recht om jaarlijks de budgetten op de programmabegroting te bepalen, waarna het college een ontwerp-begroting maakt die de raad vaststelt. In het dagelijks leven van een raadslid betekent de kaderstellende rol voornamelijk de ruimte die de raad meegeeft bij opdrachten aan het college. Anders gezegd: hoe breder de kaders, hoe meer bewegingsvrijheid het college heeft. Hoe smaller de kaders, hoe beperkter de bewegingsvrijheid. Een voordeel bij een ruime kaderstelling is dat het college niet voor ieder detail terug hoeft naar de gemeenteraad. Een potentieel gevaar dreigt wel dat door té ruime kaders het college zaken anders kan interpreteren dan de raad op hoofdlijnen bedoelde. Hoe specifiek de kaders, hoe groter de kans dat het college bij iedere afwijking terug moet naar de raad. Dat gaat natuurlijk ten koste van de voortgang.

Door kaders te stellen kan de raad dus de beleidsmatige en financiële grenzen bepalen voor de uitvoering door het college. Ook kan de raad de beoogde resultaten van het te voeren beleid bepalen. Iedere raad vult deze rol weer anders in. Een nieuwe raad kan aan het begin van de raadsperiode een raadsprogramma of een langetermijnagenda formuleren. Daarin staan de speerpunten voor het beleid voor de komende vier jaar.

Een belangrijk moment voor kaderstelling door de raad is de jaarlijkse behandeling van de voorjaarsnota, ook wel perspectiefnota of kadernota genoemd, en het jaarlijks vaststellen van de programmabegroting.

Bron: 52 x Gemeenteraad van Necker van Naem